

Nr 15.

Ankom till riksdagens kansli den 19 juni 1914 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra landshövdingbostället Hossmo nr 1 med Dunö nr 1 i Kalmar län.

(1:a Avd.)

I en till riksdagen den 1 maj 1914 avlåten, till jordbruksutskottets förberedande handläggning avlåten proposition, nr 18, har Kungl. Maj:t under återropande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen medgiva, att tio med I—X betecknade lägenheter må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från förra landshövdingbostället 2 $\frac{3}{8}$ mantal Hossmo nr 1 med $\frac{1}{4}$ mantal Dunö nr 1 i Hossmo socken av Kalmar län upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder samt med huvudgården förbehållen rätt till utfartsväg över lägenheten nr VII på sätt statsrådsprotokollet utvisar.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Vid år 1912 hållen arrendeuppskattning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1915 av förra landshövdingbostället 2 $\frac{3}{8}$ mantal Hossmo nr 1 med $\frac{1}{4}$ mantal Dunö nr 1 i Hossmo socken av Kalmar län, vilken egendom nu lämnar 3,400 kronor i årligt arrende, hava uppskattningsmännen väckt förslag om försäljning av vissa områden från egendomen.

Detta ärende har domänstyrelsen i skrivelse den 1 mars 1913 underställt Kungl. Maj:ts prövning och därvid överlämnat instrumentet över berörda uppskattning samt övriga ärendet tillhörande handlingar, däribland en av distriktslantmätaren J. Gezelius år 1911 över egendomen upprättad karta med tillhörande handlingar.

Av handlingarna inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen, som är belägen 2 kilometer från Hossmo järnvägsstation, innehåller en sammanlagd areal av 276 hektar 54.5 ar, därav 134 hektar 69.60 ar tomter och åker, 6 hektar 67.30 ar äng och odlingsmark, 131 hektar 32.20 ar avrösningsjord och 3 hektar 85.40 ar impediment.

För beredande av egna hem hava uppskattningsmännen föreslagit, att följande med innehavarna tillhöriga byggnader försedda lägenheter måtte från egendomen avskiljas och försäljas, nämligen:

Litt. å kartan	Namn	Ägofigurer å kartan	Areal i hektar	Saluvärde kr.	Arrendevärde kr.	Innehavare
Litt. I	Brånen 1	114—117	0.928	900:—	45:—	P. Aug. Johanson
Litt. II	Brånen 2	113, 113 a, 113 b, 113 c	1.119	1,050:—	50:—	Karl Jonsson Bero
Litt. III		90, 91, av 81	0.249	300:—	20:—	Änkan Sofia Svartlock
Litt. IV		82—85, av 81	0.429	412:—	20:—	Slöjdaren J. P. Nilsson
Litt. IX	Kyrkbyn	4—6	0.454	600:—	30:—	Matilda Danielsson
Litt. X	Kyrkbyn	1—3	0.492	600:—	30:—	Alf. Olsson

Områdena litt. I—IV äro belägna inuti den mark, som tidigare brukats till torpen Skarpatorp, Åmund och Ekelund och under de senaste sju åren, då nämnda torp ej kunnat besättas med brukare, till huvudgården. Uppskattningsmännen hava därför ansett, att huvudgården framdeles, då förenämnda fyra lägenheter möjligen fått andra ägare än de nuvarande innehavarna, kunde av sådana nya ägare tillskyndas synnerligen mycket obehag, därest den däromkringliggande åkerjorden fortfarande måste brukas till huvudgården. Uppskattningsmännen hava fördenskull hemställt, att, därest områdena I—IV komme att försäljas, även all övrig mark, belägen söder om en å kartan dragen linje a, b, c, d, e och f måtte, med undantag av ett till lastageplats vid Ljungbyån undantaget område, betecknat med VII a å kartan, avsöndras och försäljas i nedannämnda fyra lotter:

Litt. å kartan	Namn	Ägofigurer å kartan	Areal i hektar	Saluvärde kr.	Därav för skog kr.	Arrende värde kr.	Anmärkingar
Litt. V		86—89	0.715	600:—	—	30:—	Obebyggd bostadslägenhet
Litt. VI	Torpet Ekelund	46—55, 57—60, 63, 64, 66, 67, av 40, av 42, av 45, av 56, av 62, av 65, av 85 a	4.520	2,242: 07	562: 50	100:—	
Litt. VII	Torpet Åmund ...	68—75, 78—80, av 56, av 62, av 65, av 76, av 77, av 81, av 130, av 438	6.458	3,903: 36	305: 30	190:—	Kronan tillhöriga hus d:o
Litt. VIII	Torpet Skarpatorp	92—112, 129, av 81, av 130, av 441 ...	8.789	4,925: 65	115: 70	250:—	d:o

Såsom särskilt villkor vid försäljning av området litt. VII hava uppskattningsmännen föreslagit, att huvudgården förbehålles rätt till utfartsväg över området till ovanberörda lastageplats.

Uppskattningsmännen hava slutligen framhållit, att det enligt deras mening ovillkorligen vore för egendomen fördelaktigast, att endast bostadslägenheterna litt. IX och X, belägna i en utkant av egendomen, försålles och att egendomen i övrigt utarrenderades såsom hittills, ävensom att fiskerätten, därest sådant vore möjligt, ej åtföljde de försäljningslotter, vilkas områden gränsade till Ljungbyån, utan tillförsäkrades huvudgården.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet har icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Domänstyrelsen har för egen del anfört, att, ifall egendomen icke befundes böra användas till förläggningssort för en statens remontdepå, varom fråga väckts, styrelsen biträdde förrättningsmännens förslag.

Därefter hava infordrade utlåtanden avgivits av chefen för monteringsstyrelsen och arméförvaltningens intendentsdepartement, vilka, för den händelse att egendomen komme att användas för remontdepå, ansett,

att icke någon som helst lägenhetsupplåtelse från densamma borde äga rum. På sätt chefen för lantförsvarsdepartementet anført till det statsrådsprotokoll, varav utdrag bifogats propositionen nr 255 till 1913 års riksdag, har det emellertid befunnits lämpligt att upprätta avtal om fortsatt förläggande under tio års tid till Björnö egendom av den remontdepå, som ifrågasatts att förflyttas till Hossmo. Vid detta förhållande torde någon redogörelse för de under förutsättning av sådan förflyttning framställda erinringarna icke nu erfordras.

Sedan Kungl. Maj:ts beslut angående remontdepåns kvarblivande vid Björnö blivit känt, har nuvarande arrendatorn av egendomen Hossmo med Dunö inkommit med en skrift, däri han anført att, då han vid uppskattningstillfället antagit, att egendomen skulle användas till remontdepå och att han alltså icke skulle erhålla förnyat arrende, han icke vid sagda tillfälle haft anledning framhålla sina betänkligheter mot de ifrågasatta upplåtelseerna, men att han numera, då utsikt funnes för honom att begagna optionsrätt till arrendet, ville frambara desamma. Han har i detta hänseende anført bland annat, att lägenheterna I—VIII, vilka låge i samband med varandra i egendomens sydligaste del, på tre sidor omslöttes av huvudgårdens ägor och på den fjärde gränsade till Ljungbyån, där lägenheternas innehavare troligen ej kunde underlåta att idka fiske, även om de fränkändes fiskerätt. Vidare har han framhållit, att utfartsvägen från dessa lägenheter ginge alldeles förbi huvudgårdens huvudbyggnad och uthus, vilket syntes kunna medföra obehag och olägenheter. Slutligen har framhållits, att huvudgården skulle förlora torpens dagsverken, vilka visserligen icke vore många, men dock betydelsefulla under bärgning och tröskning. I varje fall hemställdes, att icke torpen V—VIII måtte avskiljas.

Jag ansluter mig i detta ärende till uppskattningsmännens, av Kungl. Maj:ts befallningshavande och domänstyrelsen biträdde förslag. De anmärkningar, nuvarande arrendatorn framställt, synas mig icke vara av sådan betydelse, att hinder kan anses föreligga för avskiljande av de ifrågavarande lägenheterna, helst huvudgården genom desammas avskiljande icke torde tillfogas större olägenheter än som vanligtvis förekomma, där flera ägares fastigheter gränsa intill varandra. Då ifrågavarande lägenheter synas kunna upplåtas genom jordavsöndring, läser icke något hinder möta för att själva Ljungbyån icke inbegripes i avsöndringarna. Något värde å fiskerätten har icke inräknats vid lägenheternas uppskattning och något vattenområde ingår icke i ovanberörda arealer för lägenheterna.»

Då utskottet icke haft något att invända mot ovannämnda framställning, får utskottet hemställa,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må vinna riksdagens bifall.

Stockholm den 16 juni 1914.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

Närvarande: se utlåtande nr 17.
